

תזונת יילודים ופגים: חשיבות ההנקה, ומניעת אלרגיה לחלבון חלב פרה

המסמך נכתב בשם:

האיגוד הישראלי לניאונטולוגיה
האיגוד הישראלי לרפואת ילדים
האיגוד הישראלי לאלרגיה ואימונולוגיה קלינית
החברה לרפואת הנקה בישראל
איגוד רופאי בריאות הציבור בישראל
האיגוד הישראלי לגסטרואנטרולוגיה ותזונה בילדים
האיגוד הישראלי לרפואת משפחה

ספטמבר 2025

ניירות עמדה מתפרסמים ככלי עזר לאנשי צוות רפואי ואינם באים במקום שיקול דעתם בכל מצב נתון

נייר העמדה חתום ומוסכם ע"י:

פרופ' אריק ריסקין, יו"ר האיגוד הישראלי לניאונטולוגיה.

פרופ' אריק שינוול, יו"ר שותף של פורום מנהלי מחלקות יילודים ופגיות.

פרופ' סמדר אבן-טוב פרידמן, יו"ר שותף של פורום מנהלי מחלקות יילודים ופגיות, מזכירת האיגוד הישראלי לניאונטולוגיה.

פרופ' אילן דלאל, יו"ר האיגוד הישראלי לרפואת ילדים.

פרופ' ארנון אליצור, יו"ר האיגוד הישראלי לאלרגיה ואימונולוגיה קלינית.

ד"ר דינה צימרמן, יו"ר החברה לרפואת הנקה בישראל ומנהלת המחלקה לאם לילד ולמתבגר, החטיבה לבריאות הציבור - משרד הבריאות.

פרופ' חגי לוין, יו"ר איגוד רופאי בריאות הציבור בישראל.

פרופ' עמית אסא, יו"ר האיגוד הישראלי לגסטרואנטרולוגיה ותזונה בילדים.

ד"ר יעל גילרמן, יו"ר האיגוד הישראלי לרפואת משפחה.

1. הנקה הינה התזונה הטובה ביותר עבור התינוק/ת. להנקה יש חשיבות רבה לבריאות התינוק/ת והאם.
2. להנקה בלעדית עד גיל 6 חודשים השלכות בריאותיות רבות על בריאות התינוק/ת והאם בטווח הקצר והארוך. תינוקות יונקים נמצאים בסיכון מופחת לזיהומים במערכת הנשימה והעיכול, למוות בעריסה, סוכרת והשמנה. אימהות מניקות נמצאות בסיכון מופחת למחלות מטבוליות וסוגי סרטן מסוימים.
3. חשיפה לתרכובת מזון לתינוקות (תמ"ל) בימים הראשונים לחיים עלולה לשנות את המיקרוביום ולהשפיע לרעה על ביסוס הנקה.
4. בתינוק/ת שאימו/ה מתכננת הנקה בלעדית, מתן תיסוף של תרכובת מזון לתינוקות (תמ"ל) על בסיס חלב פרה בימים הראשונים לאחר הלידה, מעלה את הסיכון לאלרגיה לחלבון חלב פרה.
5. במידה וחלב האם אינו זמין בקרב אימהות המעוניינות בהנקה בלעדית בעת האשפוז, ניתן להציע חלב מהבנק הלאומי לחלב אם (אם זמין) עד לביסוס ההנקה.
6. בקרב אימהות המעוניינות בהנקה בלעדית, במידה ואין חלב מהבנק הלאומי לחלב אם או במידה וההורים אינם מעוניינים בשימוש בחלב תרומה מהבנק, ניתן להציע בעת האשפוז לתת לתינוק תמ"ל על בסיס חלבון מפורק עד לביסוס ההנקה.
7. כל האמור לעיל אינו מתייחס לאימהות המעוניינות לשלב הנקה ותמ"ל לאחר השחרור ממחלקת ילודים.
8. הנחיות נוספות לפגים:
 - א. חשוב ליידע את ההורים אם ניתן לפני הלידה או בהקדם האפשרי אחריה על חשיבות חלב אם. הדבר חשוב במיוחד בפגים מאוחרים (34-36 שבועות) בהם ניתן לרוב להתחיל בהזנה דרך מערכת העיכול ללא צורך במתן נוזלים תוך ורידית.
 - ב. יש חשיבות רבה לעידוד אימהות לפגים לבחור באפשרות של מתן חלב אם תורמת מבנק החלב הלאומי כגישור עד לביסוס ההנקה.
 - ג. פגים קטנים מ-32 שבועות או מ-1500 גרם מומלץ שימוש בחלב תורמת גם באימהות שאינן מעוניינות או יכולות להניק (לשאוב חלב), וזאת על-מנת להקטין את הסיכון לדלקת נמקית של המעי (NEC).
 - ד. פגים לאימהות השואפות להגיע להנקה / הזנה המבוססת על חלב אם בלבד, ונזקקים להעשרה של חלב אם, מומלץ להשתמש במעשיר המבוסס על חלבון מפורק (הידרוליזט).
 - ה. מידע זה יש להביא לידיעת הצוותים הרפואיים המטפלים בתינוקות ולידיעת ההורים.
9. מצורף נוסח מוצע לדף מידע להורים בנושא.

דף מידע להורים בנושא חשיבות הנקה, תזונת תינוקות והפחתת סיכון למחלות, כולל אלרגיה לחלבון חלב פרה

הורים יקרים, ברכות להולדת בנכם / בתכם

- א. הנקה הינה התזונה הטובה ביותר עבור התינוק/ת. להנקה חשיבות רבה לבריאות התינוק/ת והאם. לכן, ארגוני הבריאות ממליצים על הנקה בלעדית למשך 6 חודשים והמשך הנקה עם תוספת מזונות משלימים עד גיל שנתיים.
- ב. להנקה בלעדית יש יתרונות בהפחתת זיהומים במערכת הנשימה והעיכול, הפחתת הסיכון למוות בעריסה, סוכרת והשמנה והפחתת סיכון של האם המניקה למחלות מטבוליות וסוגי סרטן מסוימים.
- ג. בתינוק/ת שאימו/ה מתכננת הנקה בלעדית, מתן תוספת של תרכובת מזון לתינוקות (תמ"ל, המכונה פורמולה) על בסיס חלב פרה בימים הראשונים לאחר הלידה, מעלה את הסיכון לאלרגיה לחלבון חלב פרה.
- ד. במידה ויש צורך בתוספת במהלך האשפוז ואת מעוניינת בהנקה בלעדית (ללא תוספות תמ"ל), ניתן לתת חלב תרומה מהבנק הלאומי לחלב אם (במידה וזמין באשפוז), או תמ"ל מיוחד על בסיס חלבון מפורק (שמפחית אלרגיה לחלבון חלב פרה).
- ה. במידה ואתם בוחרים לתת לתינוקכם תמ"ל בלבד או לשלב תמ"ל עם הנקה, אין צורך במתן תמ"ל מיוחד.
 - ו. לאחר השחרור מעקב תזונה יעשה בהתייעצות עם רופא/ת הילדים או דיאטנית ילדים.
 - ז. למידע נוסף באתר משרד הבריאות סרקו את הקוד:

בברכה, צוות מחלקת יילודים ופגים

ההסתדרות הרפואית בישראל
המכון לאיכות ברפואה